

Datum

2021-04-26

Uppdaterad efter beslut av
gemensamma

överförmyndarnämnden

2023-01-19

Riktlinjer för arvoden och ersättningar till gode män, förvaltare och förordnade förmyndare

Underlag för bedömningen av arvodet

Av 12 kap. 16 § föräldrabalken (1949:381) följer att gode män, förvaltare och förordnade förmyndare har rätt till ett *skäligt* arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande. Beslut om arvode och ersättning för utgifter fattas av överförmyndaren, som även bestämmer i vad mån arvode och ersättning för utgifter ska betalas med medel som tillhör den enskilde.

Om det inte finns särskilda skäl för något annat ska arvode och ersättning för utgifter, samt skatt och arbetsgivaravgift, betalas med medel som tillhör den enskilde när dennes beskattningsbara inkomst under det år som uppdraget utförs överstiger 2,65 gånger prisbasbeloppet eller när dennes tillgångar under samma år överstiger 2 gånger prisbasbeloppet. Arvode som avser vård av någons rätt i oskiftat dödsbo ska i regel betalas med dödsboets medel om inte särskilda skäl föreligger. Arvode och ersättning för utgifter som inte ska betalas av den enskilde eller av dödsboet ska betalas av kommunen.

I enlighet med ovan angivet lagrum och med vägledning av Sveriges kommuner och regioners cirkulär 18:7¹ fastställs följande riktlinjer för arvode och ersättning för utgifter till gode män, förvaltare och förordnade förmyndare att gälla från och med den 2022-01-01.

---

¹ Sveriges kommuner och regioners cirkulär 18:7 om arvoden och ersättningar till förmyndare, gode män och förvaltare, publicerat 2018-02-26.

Arvode och ersättning för utgifter till gode män och förvaltare enligt 11 kap. 4 och 7 §§ föräldrabalken

Bevaka rätt	
Uppdragsdelen bevaka rätt ingår i normalfallet i ställföreträdarens uppdrag att förvalta egendom eller sörja för person. Men när det uppstår speciella händelser utöver de normalt förekommande, till exempel att huvudmannen blir delägare i ett dödsbo eller att dennes fastighet ska säljas, kan det finnas anledning att särskilt arvodera uppdragsdelen bevaka rätt. Arvodering sker då per timme och ställföreträdaren ska noggrant redovisa antalet timmar.	Kr/timme
Kategori 1 Till exempel lägenhetsavveckling, försäljning av bostadsrätt eller fastighet med hjälp av mäklare, kontakt med fordringsägare, boutredning och arvskifte.	150 kr
Kategori 2 Till exempel mer kvalificerat arbete vid boutredning och arvskifte.	200 kr
Kategori 3 Till exempel medverkan vid domstolsförhandling, förlikningsavtal och annat kvalificerat juridiskt arbete. Försäljning av fastighet eller bostadsrätt utan mäklare (bör endast ske undantagsvis).	350 kr

Förvalta egendom	
<p>Det följer av lag att den som är god man eller förvaltare ska fullgöra sina skyldigheter med omsorg och förvalta sin huvudmans tillgångar på det sätt som bäst gagnar den enskilde. Ställföreträdaren betalar räkningar, gör omplaceringar med mera. Den enskildes medel ska i skälig omfattning användas för dennes uppehälle, utbildning och nytta i övrigt. Övriga tillgångar ska placeras tryggt och ge skälig avkastning. I uppdraget ingår att ha kontakter med överförmyndaren, upprätta förteckning, årsräkningar och sluträkning, deklarerera och lämna redogörelse för uppdraget utan särskild ersättning.</p>	Grundarvode per år i % av prisbasbelopp
<p>Startarvode</p> <p>Om det vid uppstarten av ett nytt godmanskap eller förvaltarskap krävs omfattande insatser av ställföreträdaren för att utreda huvudmannens ekonomiska situation utbetalas ett startarvode.</p>	Upp till 1500 kr (engångssumma)
<p>Kategori 1</p> <p>Huvudmannen har ett transaktionskonto samt eventuellt också ett sparkonto med ett mindre belopp. Om medel lämnas till personal på boende eller hemtjänst ska ställföreträdaren kontrollera att de kommer huvudmannen tillgodo. Huvudmannen har en enkel ekonomi med få transaktioner per månad. Det saknas behov, eller finns ett litet behov, av att ansöka om bidrag, fondmedel m.m.</p> <p>Inom denna kategori ryms även de huvudmän som helt eller delvis förvaltar sin egendom själva, där ställföreträdarens insatser är små och i det närmaste består av översyn av den enskildes egen förvaltning.</p>	6 %
<p>Kategori 2</p> <p>Ställföreträdaren förvaltar huvudmannens samtliga tillgångar. Förutom vad som anges i kategori 1 betalar ställföreträdaren den enskildes räkningar, överför eller överlämnar egna medel och har oftare kontakter med myndigheter (t.ex. ansökan om skuldsanering) eller banker. Det kan komma att krävas en mer aktiv förvaltning av egendomen, såsom exempelvis omplaceringar och andra löpande åtgärder.</p>	11 %
<p>Kategori 3</p> <p>Utöver vad som nämns i kategori 1 och 2 får ställföreträdaren ofta bestrida avtal som huvudmannen ingår, upprätta avbetalningsplaner för skulder och i övrigt ha en extraordinär bevakning av ekonomin. Den extra arbetsinsatsen ska ha pågått sammanlagt under minst en månad av uppdragsåret.</p>	16 %

<p>Kategori 4</p> <p>Förutom vad som anges i kategori 1–3 ansvarar ställföreträdaren för skötsel av huvudmannens fastighet, övervakar affärsrörelse, upprättar en omfattande deklaration och andra synnerligen krävande uppgifter.</p> <p>Detta förhöjda arvode kan även omfatta uppdrag inom ramen för kategori 1–3 när uppgifterna är frekvent förekommande och kräver en stor och tidskrävande insats av ställföreträdaren under större delen av uppdragsåret.</p>	21 %
--	------

<p>Sörja för person</p>	
<p>Ställföreträdaren ombesörjer att huvudmannen får den hjälp och omsorg som denne behöver och har rätt till. I uppdraget ingår att söka insatser och bevaka dess genomförande och vidta åtgärder när de inte fungerar. Ställföreträdaren ska inte utföra uppgifter som åligger socialtjänsten eller annan utförare. Om ställföreträdaren vidtar sådana åtgärder kan denne inte räkna med att få ersättning för detta. I uppdraget ingår också att, utan särskild ersättning, lämna skriftlig redogörelse för uppdraget på begäran av överförmyndaren.</p>	<p>Grundarvode per år i % av prisbasbelopp</p>
<p>Kategori 1</p> <p>Huvudmannens personliga förhållanden är ordnade. Ställföreträdaren besöker huvudmannen ca två gånger om året och håller sig i övrigt uppdaterad om den personliga situationen och ansöker om nödvändiga insatser.</p>	6 %
<p>Kategori 2</p> <p>Huvudmannens personliga förhållanden och behov är delvis outredda och/eller otillfredsställda. Ställföreträdaren besöker huvudmannen ca en gång i månaden och har återkommande kontakter med anhöriga, boendepersonal, hemtjänst, kontaktpersoner, personliga assistenter eller andra stödpersoner och myndigheter.</p>	11 %
<p>Kategori 3</p> <p>Huvudmannens personliga förhållanden och behov är outredda eller otillfredsställda. Det krävs, utöver vad som nämns i kategori 2, stora insatser och stort personligt engagemang av ställföreträdaren för att samordna insatser för huvudmannen. Ställföreträdaren besöker huvudmannen flera gånger i månaden och har omfattande kontakter med anhöriga, boendet och myndigheter.</p>	16 %

<p>Kategori 4</p> <p>Förutsättningarna är desamma som i kategori 3 men uppgifterna är frekvent förekommande och kräver en stor och tidskrävande arbetsinsats av ställföreträdaren under större delen av uppdragsåret.</p>	21 %
--	------

<p>Kostnadsersättning och bilersättning</p>	
<p>Av föräldrabalken följer att ställföreträdaren har rätt att få ersättning för de utgifter som varit nödvändiga för utförandet av uppdraget. Ställföreträdaren har rätt att få ersättning för utgifter såsom kostnader för porto, telefon och dylikt med 2 % av prisbasbeloppet utan att redovisa underlag.</p>	
<p>Om ställföreträdaren yrkar på ett högre belopp än 2 % av prisbasbeloppet för sina utgifter ska underlag lämnas för samtliga utgifter under perioden.</p>	
<p>Ställföreträdaren har rätt till ersättning för resor som varit nödvändiga för utförandet av uppdraget i enlighet med Skatteverkets riktlinjer. Ersättning utbetalas med 18,50 kronor/mil för år 2022, 25 kronor/mil från 1 jan 2023 och är skattefri. Om ställföreträdaren har flera uppdrag i samma kommun ska resorna samordnas i den mån det är möjligt och fördelas lika mellan berörda huvudmän. Ställföreträdaren får inte ta upp samma resor för olika huvudmän. Av körjournalen ska datum, färdväg (km) och ändamål med resan framgå.</p>	

<p>Timarvode i särskilda fall (god man och förvaltare)</p>	
<p>Om överenskommelse med överförmyndaren har träffats i förväg kan en god man eller förvaltare, om särskilda skäl föreligger, få ersättning för insatser som normalt inte ingår i uppdraget. Sådana insatser kan vara att hjälpa till vid flytt eller att medfölja till läkarbesök.</p>	150 kr/timme

<p>Nedsättning av arvode (god man och förvaltare)</p>	
<p>För en god man eller förvaltare som av uppsåt, oaktsamhet eller försumlighet misskött sitt uppdrag kan arvode och ersättning för utgifter komma att, helt eller delvis, sättas ned. Bedömning görs utifrån omständigheterna i varje enskilt ärende.</p>	

Tillfälliga gode män enligt 11 kap. 1–3 §§ föräldrabalken

Tillfälliga gode män	
<p>En god man som förordnats av överförmyndaren för ett tillfälligt uppdrag enligt 11 kap. 1–3 §§ FB har också rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som varit skäligen påkallade för uppdragets utförande. I uppdraget ingår, i den mån det följer av förordnandet, att upprätta förteckning, årsräkningar och sluträkning, deklarerera och lämna redogörelse för uppdraget utan särskild ersättning.</p> <p>Uppdragen kan vara tillfälliga och bara avse ett par timmar, då är timarvode aktuellt. Om uppdragen sträcker sig över en längre period är ett schabloniserat arvode aktuellt. Bedömning görs i varje ärende. Ställföreträdaren har rätt till ett <i>skäligt</i> arvode.</p>	<p>Utgångspunkt för arvode</p>
<p>11 kap. 1 § föräldrabalken</p> <p>Den gode mannen företräder en underårig i förmyndares ställe och är redovisningsskyldig till överförmyndaren på samma sätt som en förordnad förmyndare, dvs. ska lämna årsräkning över den underåriges tillgångar.</p>	<p>6 % av pbb/år alt. 200 kr/timme</p>
<p>11 kap. 2 § föräldrabalken</p> <p>Den gode mannen har ett tillfälligt uppdrag, ofta avseende en specifik rättshandling, när den underåriga eller den som har god man/förvaltare inte kan företrädas av sin förmyndare eller av gode mannen/förvaltaren.</p>	<p>6 % av pbb/år alt. 200 kr/timme</p>
<p>11 kap. 3 § föräldrabalken</p> <p>God man för bortovarande.</p>	<p>6 % av pbb/år alt. 200 kr/timme</p>
<p>Kostnadsersättning och bilersättning</p> <p>En tillfällig god man har rätt till ersättning för de utgifter som varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande. Eftersom uppdraget ofta avser en specifik åtgärd får den tillfälliga gode mannen kostnadsersättning mot uppvisande av kvitton.</p> <p>Ersättning för resor i uppdraget utbetalas med 18,50 kronor/mil (2022). 25 kronor/mil från 1 jan 2023, enligt Skatteverkets riktlinjer</p>	<p>Kostnadsersättning mot uppvisande av kvitton</p> <p>Bilersättning 18,50 alt 25 kronor/mil (skattefri)</p>

pbb = prisbasbelopp

Legala ställföreträdarskap för underåriga

Legala ställföreträdarskap för underåriga	
<p>En förordnad förmyndare förvaltar den underåriges tillgångar i den mån som följer av förordnandet och företräder barnet i angelägenheter som rör tillgångarna. Detsamma gäller den som är förordnad medförmyndare. En förordnad förmyndare ska fullgöra sina skyldigheter med omsorg och på det sätt som bäst gagnar den underåriga. Den underåriges medel ska i skälig omfattning användas för dennes uppehälle, utbildning och nytta i övrigt. Övriga tillgångar ska placeras tryggt och ge skälig avkastning. I uppdraget ingår att ha kontakter med överförmyndaren, upprätta förteckning, årsräkningar och sluträkning, deklarerera och lämna redogörelse för uppdraget utan särskild ersättning.</p> <p>Här bör observeras att den som är utsedd till särskilt förordnad vårdnadshavare även är förordnad förmyndare om inget annat beslutats. Det innebär att en särskilt förordnad vårdnadshavare ska arvoderas av överförmyndaren för den del av uppdraget som avser förmynderskapet. Arvode för vårdnadsdelen betalas av socialtjänsten. Vad som sägs i denna del gäller även andra former av ställföreträdarskap för underåriga.</p>	Grundarvode per år i % av prisbasbelopp
<p>Den underåriga har inga, eller låga, tillgångar (t.ex. endast barnbidrag).</p> <p>Ställföreträdaren är befriad från att lämna redovisning.</p>	2 %
<p>Den underåriga har en liten ekonomi som förmyndaren ska redovisa.</p>	5 %
<p>Den underåriga har en ekonomi som kräver aktiv förvaltning av förmyndaren, såsom placeringar.</p>	10 %

<p>Kostnadsersättning och bilersättning</p> <p>En förordnad förmyndare har rätt till ersättning för de utgifter som varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande. Kostnadsersättning utbetalas mot uppvisande av kvitton. Ersättning för resor i uppdraget utbetalas med 18,50 kronor/mil (2022). 25 kronor/mil från 1 jan 2023, enligt Skatteverkets riktlinjer</p>	<p>Kostnadsersättning mot uppvisande av kvitton</p> <p>Bilersättning 18,50 alt 25 kronor/mil (skattefri)</p>
<p>Nedsättning av arvode</p> <p>För en förordnad förmyndare som av uppsåt, oaktsamhet eller försumlighet misskött sitt uppdrag kan arvode komma att helt, eller delvis, sättas ned. Bedömning görs utifrån omständigheterna i varje enskilt ärende.</p>	